

Handläggare
Evin Saleh
Telefon: 08-508 27 481**Till**
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2018-04-10 p. 22

Tillsynsrapport Hamn och sjöfart 2017

Redovisning av miljöförvaltningens rapport

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporten ”Hamn och sjöfart – Tillsynsrapport 2017”.
2. Överlämna rapporten till styrelsen för Stockholms hamnar för kännedom.

Gunnar Söderholm
FörvaltningschefGustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningens tillsyn riktar sig i första hand mot de tillståndspliktiga hamnarna:

- Värtahamnen - Frihamnen (Stockholms Hamn AB)
- Skeppsbron/Stadsgården/Masthamnen (Stockholms Hamn AB)
- Södra Hammarbyhamnen (Stockholms Hamn AB)
- Nybrokajen (Stockholms Hamn AB)

Förutom de ovannämnda hamnarna innefattar tillsynen ett tiotal rederier och ett tiotal hamnar/kajer som inte är tillståndspliktiga.

Den huvudsakliga miljö- och hälsopåverkan består av buller som kan alstras av t.ex. fartyg som använder sig av hjälpmotorer vid kaj, lastning och lossning, arbetsmaskiner samt transporter inom hamnområdet. Sjöfarten ger även upphov till utsläpp till luft av främst svaveldioxid som bl.a. bidrar till förurning av mark och vatten.

Sjöfartens bidrag av svaveldioxid antas dock ha minskat sedan den 1 januari 2010 då en revidering av EU:s svaveldirektiv (direktiv 1999/32/EG som reviderats via 2005/33/EG och 2012/33/EU och som sedan kodifierats genom 2016/802/EU) trädde i kraft som innebär att fartyg som ligger vid

kaj mer än två timmar inte får använda bränsle som innehåller högre svavelhalt än 0,1 viktprocent. Det så kallade svaveldirektivet, som i Sverige genomförts genom Svavelförordningen (2014:509), innebär ytterligare skärpningar av svavelhalten i marint bränsle från 1,0 till 0,1 viktprocent för all sjötrafik i Östersjön, Nordsjön och Engelska kanalen sedan den 1 januari 2015. Transsportstyrelsen är den tillsynsmyndighet som kontrollerar att bestämmelsen följs.

Även ändringen i lagen (1994:1776) om skatt på energi, som genomfördes den 1 november 2011 och som innebär lägre el-skatt för fartyg i hamn som nyttjar landström, kan utgöra ett incitament för rederierna att installera anordningar för land-el ombord på fartygen och därmed på sikt bidra till att luftemissioner från fartyg i hamnarna minskar ytterligare.

Miljöförvaltningens tillsyn inriktar sig främst på att förbättra verksamhetsutövarnas egenkontroll och säkerställa att dessa bedriver ett kontinuerligt arbete med att minska sin miljöpåverkan.

Förvaltningens tillsynsarbete gentemot Stockholms Hamn har under 2017 visat att bolaget har en fortsatt god egenkontroll vad gäller den tillståndspliktiga hamnverksamheten och att de kontinuerligt arbetar med att minska sin miljöpåverkan.

I samband med miljörapportgranskningen genomförde förvaltningen en inspektion vid Värtahamnen-Frihamnen under hösten 2017. Syftet med besöket var dels att inspektera den nya piren och dels för att ha ett möte om hamnens efterlevnad av villkoren bl.a. dagvattenhantering. Ett antal tillsynsrelaterade frågor avhandlades på mötet, dock inte frågan om dagvattenhantering på den nya piren eftersom hamnen önskade återkomma med en redovisning om dagvattenhanteringen.

Efter besöket begärde förvaltningen in en redogörelse om dagvattenhanteringen som komplettering till miljörapporten och som Hamnen har som ett villkor i sitt tillstånd. Hamnen skickade in efter flera påminnelser ett utkast av skötsel- och provtagningsprogrammet den 3 november 2017.

Förvaltningens handläggningstid för tillsyn och uppföljning av bl.a. dagvattenfrågan tog längre tid än beräknat och därför debiterade förvaltningen Hamnen för extra nerlagd tillsynstid för år 2017 utöver den årliga tillsynsavgiften.

Efter ytterligare begäran om komplettering skickade Hamnen in en komplett version av ett skötsel- och provtagningsprogram som därefter har godkänts av förvaltningen.

Pirens avfallshantering inspekterades. Det noterades inga brister och alla avfallscontainrar var placerade på piren välmärkta, nederbördsskyddade och påkörningsskyddade. Sita är Hamnens anlitade avfallstransportör.

Det noterades även att hamnen nu är förberett för anlöpande fartyg att elansluta, så att de inte behöver ha hjälpmotorer igång när de ligger vid kaj. Om fartygen elanslutas minskar deras utsläpp och buller.

Efter besöket begärde förvaltningen in den redogörelse om dagvattenhanteringen som komplettering till miljörapporten som Hamnen har som ett villkor i sitt tillstånd. Hamnen skickade in ett utkast av skötsel- och provtagningsprogrammet den 3 november 2017.

Förvaltningen avser följa upp dagvattenfrågan, granska innehållet i kontrollprogrammet under 2018 och även i den fortsatta årliga tillsynen de kommande åren.

Förvaltningen bedömer att förra årets tillsyn har visat att Stockholm Hamns miljöarbete fortsätter att bli bättre.

2017 års tillsyn av energihamnen i Värtan och Loudden redovisas i branschrapport oljehamnen respektive energianläggning.

I tillsynsplanen finns indikatorer för varje enskild bransch. Indikatorn för branschen Hamn och sjöfart är ”antal befogade klagomål på hamnverksamheten”. Antalet inkomna befogade klagomål under 2017 var två stycken. Båda klagomålen var från Norra Hammarbyhamnen.

Bilagor

1. Rapporten: ”Hamn och sjöfart – tillsynsrapport 2017”.